नेन व्याहृतिभिस्तमग्निं तस्मिन्पदे स्थापयति । एतत्खल्वाहवनीयाधानस्यैकं विधानम् ॥२५॥ यस्तु भूम्यां प्रतिष्ठाय भारमुद्यच्छति स भारं वोढुं शक्नोति तत्समानमेवैतद्भूमेः सकृदुपस्पर्शनम् ॥२६॥ आसुरिप्रभृतयस्त्रयो मुनयस्तदेतत् उपस्पृश्योद्यम्य द्वितीयस्पर्शनेनाधानं पश्चेव पश्चाद्भूतमिव दध्रिरे अधारयन् एतावता को दोष इति अग्निनोपस्पृश्य पुनस्तस्योद्यमनेन तद्व्यतिरिक्तं सर्वमायतनस्थं सम्भारादिकमियसितमियत्तया परिच्छिन्नं व्यक्तमिव भवति अतोऽग्निमुद्यम्य प्रथमेनैवोद्यमनेन व्याहृतिभिरादध्यात् तथा सति अनियसितमव्यक्तमेव सर्वं भवति उक्तानां पक्षाणामिच्छया विकल्पमाह यतमथेति तत्पक्षत्रयमपि सूत्रितम् [का° ४. १. १६.] ॥२७॥ आहितस्याग्नेः पूर्वभागस्थमुल्मुकमन्वारभ्य मन्त्रस्य जपं विधत्तेऽथेति । आशीः फलप्रार्थनमेव ॥२८॥ सर्पणशीलानां प्राणिनां राज्ञी सर्पराज्ञी तत्सम्बन्धिनीभिस्तद्दृष्टाभिर्ऋग्भिः । तत्सर्वमाप्यते सर्पराज्ञ्यः सर्वाधिष्ठानभूतत्वात् अत एव तन्नामनिर्वचनमन्यत्राम्नातम् इयं वै सर्पराज्ञी देवा वै सर्पाः तेषामियं राज्ञीति ॥२९॥४॥१॥

आदित आरभ्यैतावत्पर्यन्तं तात्पर्यार्थाभिधानविनियोगादिप्रदर्शनपुरःसरं वाक्ययोजनं कृतम् तत्राध्यायगतानि (? तना° Cod.) यानि वाक्यानि तानि सोमानंघायतया (?) पूर्ववदेव योजयितुं शक्यानीति ग्रन्थविस्तरभयात्केवलं प्रकटार्थकथनं विषमपदविवरणं च क्रियते । एवं गार्हपत्याद्यग्निषु स्वरूपेण सिद्धेषु (°पेण सद्धेषु Cod.) क्षुधितस्याग्नेः शमनाय पूर्णाङ्कृतिं विधत्तऽउद्धृत्येति ॥१॥ शश्वत् ध्रुवम् ॥२॥ मन्त्ररहितेन स्वाहाकारमात्रेण होममुपपादयति यामिति पुरा खलु प्रजापतिः पश्वादिसर्वजगत्सर्जनहेतुभूतां (पुराश्वादि° Cod.) प्रथमामाङ्कृतिं स्वाहाकारेणैवाजुहोत् एषापि पूर्णाङ्कृतिः तथा क्रियमाणा (°णो Cod.) [निदानेन] निगदभूतेन कारणेन सो स्वित् सैव प्रजापतिना कृता प्रथमाङ्कृतिः खल्वित्यर्थः ॥४॥ यदद्भिः प्राणान्नवीर्यधारणं पूर्णाङ्कृत्याग्नौ क्रियते एतत्परोऽक्षमिव पवमानेष्टिभिस्तत इदमितीव प्रत्यक्षत एव क्रियते पवमानपावकशुचिशब्दैः प्राणान्नवीर्याणां प्रतिपादनात् अतस्ता इष्टयो नियमेन कर्तव्याः ॥१॥ तदेतत्सर्वं पूर्णाङ्कृतिपक्षे सत् विद्यमानमपि विपर्यस्तमिव भवति अतो नासौ पक्षो युक्त इत्यर्थः न केवलमेतावदिष्टीनां (°वदे° Cod.) प्रयोजनं (°याजन Cod.) अपि तु मनुष्यैराधीयमानस्याग्नेः कार्त्स्न्यमप्याभिः (°द्याभिः Cod.) सम्पद्यतऽइत्याख्यायिकापुरःसरमाहाग्निरिति । अभ्युपावृतम् अभ्युपागमम् वृतेर्लङ्युत्तमैकवचने श्रुतादिवाच्चेरङ् ॥१३॥ अग्निर्हि मनुष्यान्प्रत्यागमनसमये पवमानपावकशुच्याख्यास्तिस्र आत्मीयास्तनूः पृथिव्यन्तरिक्षद्युलोकेषु यथाक्रमं निधाय न सर्वेण कृत्स्नेनैवात्मना स्वरूपेण अस्मानभिलक्ष्य (?° लक्षा तु Cod.) उपावृतत् उपागमदितीममर्थमृषयोऽबुध्यन्त तस्माऽअग्नये कार्त्स्न्यसम्पादनाय पवमानहवींषि निरवपन्नित्यर्थः ॥१४॥ ललयेव लीनमिव । अत एते उभे अप्येनां पृथिवीं प्रति उद्यामिनी स्तां बाधितुमुद्युक्ते भवेतां (भवेत । Cod.) अतः प्रथमं हविः पृथक्त्वं कार्यमुत्तरे समानतत्त्वे कार्ये ॥१६॥ यागान्तरेष्टा हि पुरोऽनुवाक्या गायत्री याज्यात्रिष्टुप् अत्र तु पुरोऽनुवाक्यायाज्याः सर्वा गायत्र्यः कर्तव्याः ॥१७॥ पृथिव्यन्तरिक्षद्युलोकात्मकानि पवमानहवींषि क्रमेण निर्वपंस्तद्द्वारा (°मेणाग्निर्व° Cod.) इमानेव पृथिव्यादिलोकान्सोपानक्रमेण सम्यगारोहन्नस्माल्लोकात्प्रच्यवते अतस्तत्परिहारायादित्येष्टिः कर्तव्येत्यर्थः ॥१८॥ विराजौ संयाज्येऽइति प्रेद्धोऽअग्ने [१७. ७६.] इमा अग्न (?) ऽइत्येते स्विष्टकृतो या-